

Afrykański pomór świń (ASF) oraz zasady bioasekuracji.

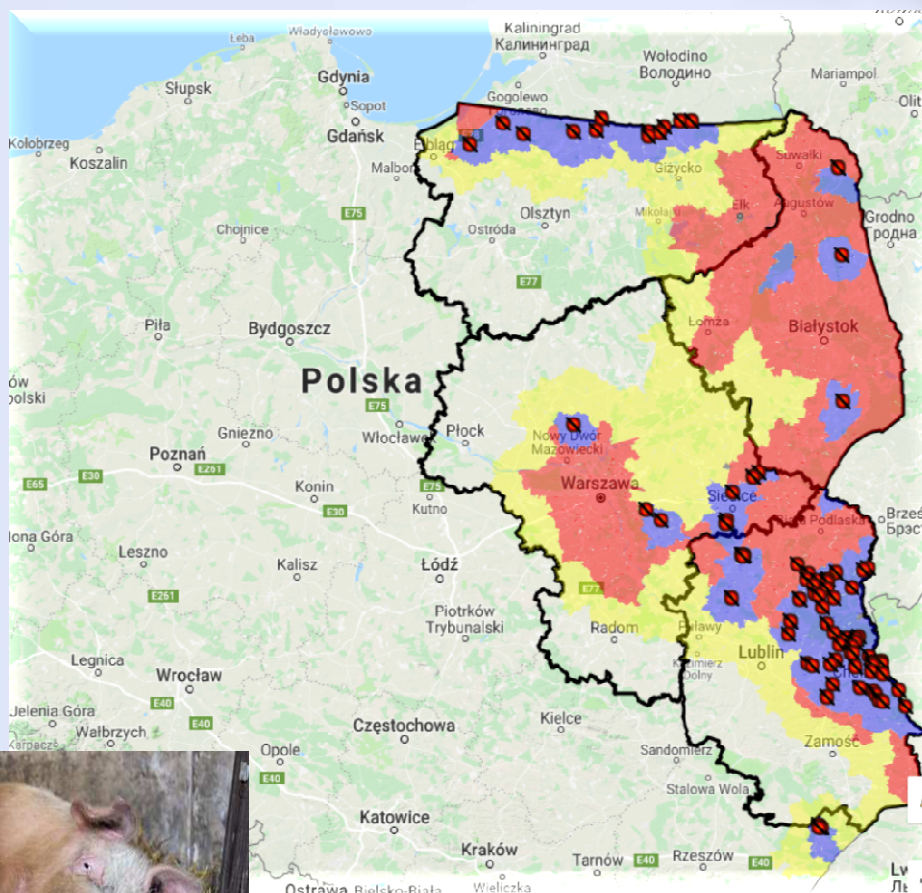
Inspekcja Weterynaryjna

5 marca 2019r.

ASF w Polsce w 2018 r.

110 ognisk

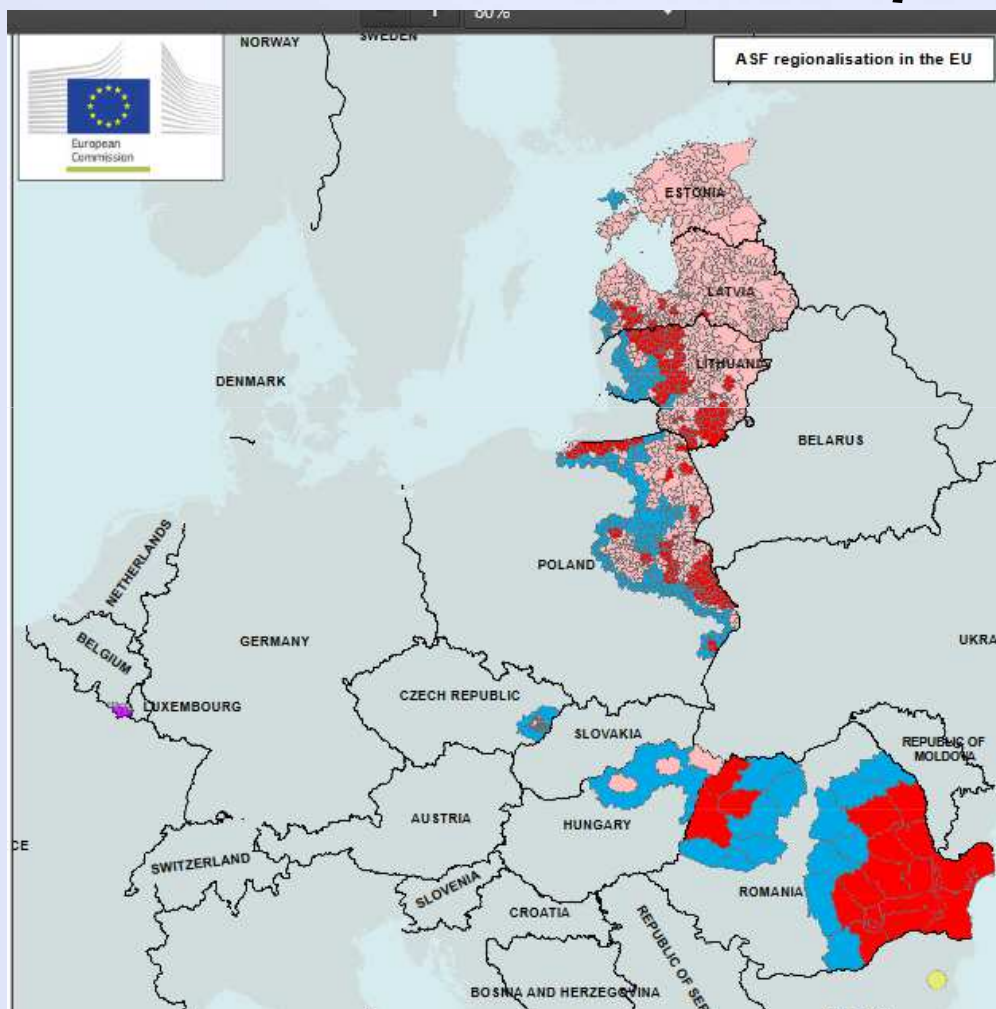
2018 – 2460 przypadków
u dzików

11.09.2018 – ostatnie
109 ognisko w 2018r

29.01.2019 – pierwsze
ognisko w 2019r.

Aktualna sytuacja epizootyczna w innych krajach na podstawie danych z systemu ADNS – stan na 17.10.2018.

Źródło:

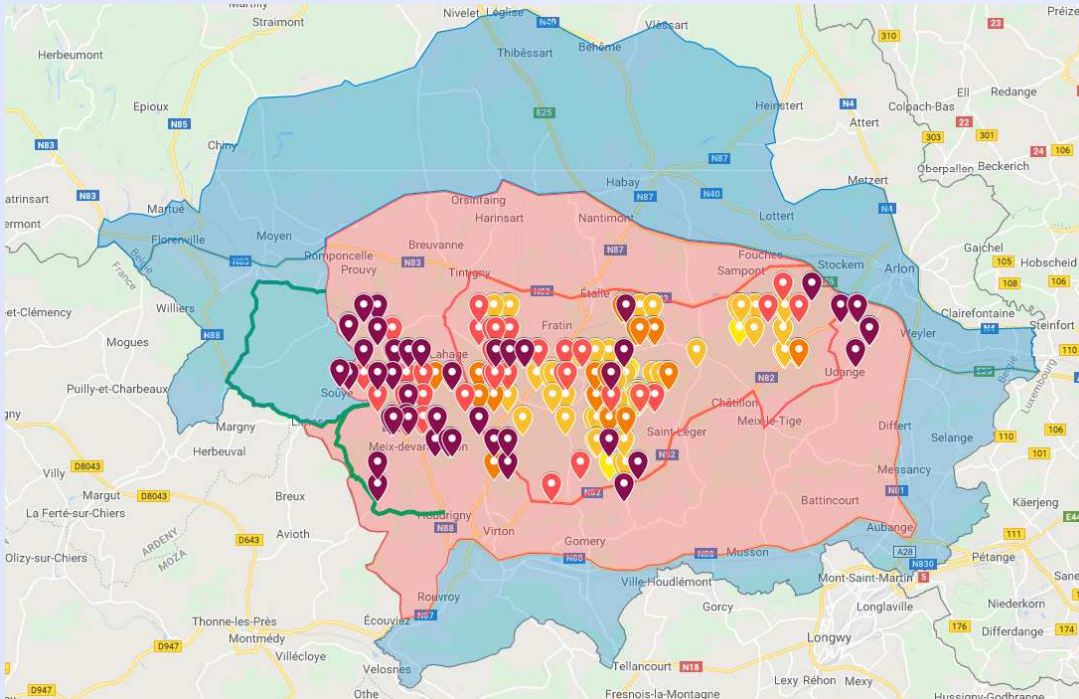
https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animal/docs/ad_control_measures_asf_pl-lt-regionalisation.pdf

Sytuacja ASF w Belgii

Obecnie zarejestrowano 209 przypadków ASF u dzików.

- W dniu 14.09.2018. służby weterynaryjne Belgii zgłosiły za pośrednictwem systemu ADNS wykrycie w dniu 13.09.2018. pierwszego przypadku ASF u padłego dzika w znacznym stopniu rozkładu.

- W prowincji Luksemburg dominuje hodowla świń w małych, niekomercyjnych gospodarstwach.
- Na obszarze skażonym utrzymywano około 4500 świń w 60 gospodarstwach.

Działania zapobiegawcze w woj. wielkopolskim

- **Działania informacyjne** o zagrożeniu i zabezpieczeniu przed ASF, podnoszenie świadomości osób mających kontakt ze świniami i dzikami.
- **Badania dzików padłych i z wypadków komunikacyjnych** (jako realizacja rozporządzenia MRiRW z dnia 24.01.2018r w sprawie wprowadzenia w 2018r na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenia wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”).
- **Szybkie reagowanie na podejrzenia ASF** w gospodarstwach utrzymujących świnie lub w środowisku u dzików.
- **Utrzymywanie gotowości** do sprawnego zwalczania ASF w województwie.
- **Prowadzenie odstrzału sanitarnego dzików** wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych w województwie na podstawie rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego.
- **Prowadzenie kontroli bioasekuracji** gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną w związku z rozporządzeniem MRiRW z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. z 2018 r. poz. 360).

Działania informacyjne

- Organizowanie, przeprowadzanie lub uczestnictwo w spotkaniach z hodowcami trzody chlewnej, myśliwymi, podmiotami nadzorowanymi, lokalnymi władzami i instytucjami w celu podnoszenia świadomości społecznej i wiedzy o zagrożeniu oraz bioasekuracji przeciwko afrykańskiemu pomorowi świń (ASF).
- Opracowywanie, zamawianie oraz rozprowadzanie materiałów informacyjnych plakaty, ulotki.
- Poszerzenie strony internetowej WIW w Poznaniu oraz stron PIW-ów o przydatne informacje dot. ASF w tym metody zabezpieczania się przed zagrożeniem.
- Telefoniczne i/lub pisemne udzielanie wyjaśnień o ASF osobom zainteresowanym.
- Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami, w celu wykorzystania ich możliwości oraz kontaktów do rozpowszechniania wiedzy o ASF (Związki hodowców, ODR, WIR, PZŁ, DGLP, ARiMR, GDDKiA, Autostrada Wielkopolska, Port Lotniczy Poznań-Ławica itp.)

Badania dzików padłych oraz z wypadków komunikacyjnych

- Na terenie całej Polski na podstawie pkt. 3.2.2 załącznika do *rozporządzenia MRiRW z dnia 24.01.2018r w sprawie wprowadzenia w 2018r na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenia wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”* - **obowiązuje poddawanie badaniom wszystkich znalezionych martwych dzików (w tym zwłok dzików ulegających autolizie) oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych oraz odstrzelonych chorych dzików.**

Na terenie woj. wielkopolskiego zbadano:

- w 2017r: 692 szt. dzików padłych (wszystkie wyniki ujemne),
- w 2018r (do 31.12. 18): 819 szt. dzików padłych (wszystkie wyniki ujemne)

Gotowość do zwalczania ASF oraz szybkie rozpoznawanie przypadków

podejrzeń ASF

- Prowadzenie wewnętrznych szkoleń oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w zakresie zwalczania ASF (narady, gry symulacyjne i ćwiczenia).
- Utrzymywanie magazynów epizootycznych Inspektoratów Weterynarii w stanie gotowości.
- Aktualizowanie Weterynaryjnego Planu gotowości zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF)
- Niezwłoczne reagowanie na podejrzenia ASF (dochodzenie epizootyczny, zabezpieczenie miejsca podejrzenia, pobranie prób i ich wysyłka, przekazanie informacji do władz zwierzchnich o podejrzeniu).

Odstrzał sanitarny dzików

- W 2018r na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego nr 3/2018 z dnia 29 czerwca 2018 r. *w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików w związku z zagrożeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa wielkopolskiego.*
- Rozporządzenie z 2018r określało obowiązek prowadzenie odstrzału sanitarnego dzików wzdłuż autostrady A2 oraz w obwodach łowieckich o największej liczebności dzików w woj. wielkopolskim. Zakładano odstrzał 555 szt. dzików ponad plan podstawowy PZł. Do dnia 31.12.2018r odstrzelono sanitarnie 524 szt. dzików.
- W 2019r na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego nr 1/2019 z dnia 18 stycznia 2019 r. *w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików w związku z zagrożeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa wielkopolskiego.*

PARKI KRAJOBRAZOWE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Obszary woj. wielkopolskiego objęte odstrzałem sanitarnym dzików stanowią obwody łowieckie, który co najmniej w 50% swojej powierzchni znajdują się w pasie o szerokości 35 km od istotnego szlaku

komunikacyjnego:

- **autostrady A2,**
- **drogi krajowej nr 11 na odcinku od Poznania do miejsca gdzie droga ta wchodzi na teren woj. zachodniopomorskiego,**
- **drogi krajowej nr 5 na odcinku od Poznania do miejsca gdzie droga ta wchodzi na teren woj. dolnośląskiego.**

W każdym z powyższych obwodów łowieckich, planuje się odstrzelić 2 szt. dzików w ramach odstrzału sanitarnego. Przewidywana realizacja - do 31.12.2019r.

Kontrole Bioasekuracji

Na terenie woj. wielkopolskiego znajduje się ok. 50 000 stad utrzymujących trzodę chlewną. Do dnia 31.12.2018r skontrolowano pod kątem bioasekuracji 4308 gospodarstw. IW wszczęła **1517** postępowań administracyjnych. Wydano **1241** decyzji w przedmiocie usunięcia uchybień oraz 10 decyzji o nakazie zabicia świń i zakazie utrzymywania trzody chlewnej.

Bioasekuracja – zabezpieczenie przed wprowadzeniem wirusa ASF do stada świń

Jedynym sposobem zakażenia stada świń wirusem ASF jest wprowadzenie czynnika chorobotwórczego do stada. ASF nie szerzy się, tak jak wiele innych chorób drogą powietrzną. W Polsce jak dotychczas najważniejszym źródłem szerzenia się ASF w populacji świń jest człowiek. Biorąc powyższe pod uwagę ochrona stad przed chorobą jest bardzo istotna.

Najczęstsze przyczyny ognisk ASF w Polsce

- 1.nielegalny handel chorymi świniami
- 2.wprowadzenie do gospodarstwa tkanek (tusze) dzików lub świń zanieczyszczonych wirusem ASF (masarze – właścicielami chlewni),
- 3.bezpośredni kontakt między ludźmi i sprzętem z gospodarstw zanieczyszczonych wirusem a gospodarstwami wolnymi od tej choroby,
- 4.zanieczyszczona ASFV słoma,
- 5.bezpośredni kontakt świń z dzikami lub ich odchodami.

Bioasekuracja – zabezpieczenie przed wprowadzeniem wirusa ASF do stada świń

- Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną muszą spełniać dodatkowe wymagania w zakresie bioasekuracji określone w rozporządzeniu MRiRW z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. z 2018 r. poz. 360).

Obowiązki właścicieli stad świń wynikające z rozporządzenia MRiRW dot. bioasekuracji

- § 1a. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza obszarem ochronnym, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem zagrożenia:
 - 1) nakazuje się:
 - a) karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących,
 - b) prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie,
 - c) zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych,
 - d) utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne,
 - e) wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie,
 - f) stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia,
 - g) bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń,
 - h) używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności,

Obowiązki właścicieli stad świń wynikające z rozporządzenia MRiRW dot. bioasekuracji

- i) wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość - nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego,
- j) sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu,
- k) zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem - w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym;
- 2) zakazuje się:
 - a) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanych dalej "produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego", pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń,

Zasady konieczne do przestrzegania przez producentów i hodowców świń w celu skutecznego zabezpieczenia gospodarstw przed ASF

- 1. Zakaz wprowadzania do chlewni świń z nieznanych źródeł.
- 2. Ogrodzenie chlewni uniemożliwiające jakikolwiek – bezpośredni lub pośredni - kontakt świń z innymi zwierzętami, w szczególności dzikami.
- 3. Zakaz wchodzenia na teren gospodarstwa osób postronnych.
- 4. Zakaz wjazdu na teren gospodarstwa wszelkich pojazdów, a szczególnie samochodów zakładów mięsnych oraz firm utylizacyjnych

Zasady konieczne do przestrzegania przez producentów i hodowców świń w celu skutecznego zabezpieczenia gospodarstw przed ASF

- 5. Obowiązkowa zmiana odzieży ochronnej przed wejściem do pomieszczeń ze zwierzętami.
- 6. Bezwzględny zakaz stosowania tzw. „zlewek”.
- 7. Nie wprowadzanie na teren gospodarstwa upolowanych lub padłych dzików lub wyposażenia służącego do polowań na dziki.
- 8. Zakaz wykorzystywania słomy lub zielonki zebranych z pól, na których przebywają dziki.

Zasady konieczne do przestrzegania przez producentów i hodowców świń w celu skutecznego zabezpieczenia gospodarstw przed ASF

- 9. Zrezygnowanie z uczestnictwa w polowaniach na dziki przez właścicieli i pracowników chlewni.
- 10. Utrzymywanie świń w zamkniętych pomieszczeniach (drzwi) i dbałość o to aby w oknach były zamontowane siatki ochronne; chroniące przed zwierzętami z zewnątrz oraz ewentualnym świadomym wrzuceniem do chlewni materiału zakaźnego.

Jak się zabezpieczać przed ASF ?

- 1. NIE KUPUJ ŚWIŃ NIEWIADOMEGO POCHODZENIA.**
- 2. ZABEZPIECZ ŚWINIE PRZED KONTAKTEM Z DZIKAMI.**
- 3. NIE KARM ŚWIŃ ODPADKAMI KUCHENNYMI.**
- 4. PASZE ZABEZPIECZAJ PRZED DOSTĘPEM ZWIERZĄT WOLNOŻYJĄCYCH.**
- 5. WYŁÓŻ MATY NASĄCZONE ŚRODKIEM DEZYNFEKCYJNYM PRZED WJAZDEM I WYJAZDEM Z GOSPODARSTWA, A TAKŻE PRZED WEJŚCIEM DO POMIESZCZEŃ W KTÓRYCH TRZYMANE SĄ ŚWINIE.**
- 6. NIE POZWÓL, BY WCHODZIŁY OSOBY POSTRONNE.**
- 7. ZAKŁADAJ ODDZIELNY STRÓJ I POZOSTAWIAJ GO W CHLEWNI.**
- 8. PAMIĘTAJ O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I DEZYNFEKCJI.**
- 9. REJESTRACJA W BAZIE ARIMR I ZGŁASZANIE PRZEMIESZCZEŃ DO 7 DNI OD ZDARZENIA.**
- 10. OBSERWUJ STAN ZDROWIA ŚWIŃ**

Myśliwi/leśnicy - Bioasekuracja

- powinni zwiększyć aktywność w zakresie poszukiwania chorych i padłych dzików,
- powinni niezwłocznie powiadomić powiatowego lekarza weterynarii o znalezieniu chorego/padłego dzika,
- sekcja dzika chorego/podejrzanego może być wykonywana wyłącznie przez lekarza weterynarii,
- przestrzegać zasad higieny po polowaniach (nie pozostawiać patrochów z dzika po polowania bez zabezpieczenia). Zakopanie lub utylizacja.
- kontakt z krwią zwierzęcia zakażonego stanowi największe zagrożenie zakażenia innych osobników; dezynfekować sprzęt łowiecki),
- myśliwi/leśnicy nie powinni hodować świń,
- po polowaniu, powinno się unikać wchodzenia do chlewni,
- lek. wet. myśliwy powinien unikać wchodzenia do chlewni w czasie min. 48 godz. od polowania oraz przestrzegać zasad dezynfekcji pojazdu, zmiany obuwia i odzieży.

Dziękuję za uwagę

